

P214 : ความสุขของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก ตำบลกุดปลาตุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ
นางสาวจุฑามาศ ผาดไธสง รพ.สต.กุดปลาตุก

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้รูปแบบในการเก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสุขของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก ตำบลกุดปลาตุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก ตำบลกุดปลาตุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 30 คน ศึกษาระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2562 - 31 มีนาคม 2563 โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง การวิเคราะห์ข้อมูล ทางสถิติใช้ สถิติเชิงพรรณนา หาค่าเฉลี่ย ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 93.33 มีอายุระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.67 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 73.33 จบการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา ร้อยละ 60.00 และจากการศึกษาพบว่าระดับความสุขของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้านติดเตียง ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก ตำบลกุดปลาตุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยความสุข ร้อยละ 70.81 ($\bar{X} = 2.12$, S.D. = 0.59)

คำสำคัญ : ความสุข ผู้ดูแลผู้สูงอายุ

บทนำ

ความก้าวหน้าทางการแพทย์และการสาธารณสุข ทำให้ประชากรโลกมีอายุขัยเฉลี่ยสูงขึ้น ผลที่ตามมา คือ จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยปี ๒๕๖๑ ประชากรไทย มีจำนวน ๖๕.๑ ล้านคน (ไม่นับรวมแรงงานข้ามชาติจากประเทศเพื่อนบ้านอีกประมาณ ๓ ล้านคน) ในจำนวนนี้เป็นประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ๑๑ ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ ๑๖ ของประชากรทั้งหมด ประเทศไทยได้กลายเป็นสังคมสูงวัยมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ คือมีสัดส่วนประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ ๑๐ ตามการคาดประมาณประชากรของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประเทศไทยจะกลายเป็นสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ คือมีสัดส่วนประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ ๒๐ ในปี ๒๕๖๔ และจะเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดเมื่อมีสัดส่วนประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ ๒๘ ในปี ๒๕๗๔ (นายแพทย์บรรลุ ศิริพานิชและคณะ(๒๕๖๑).สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. ๒๕๖๑. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย(มส.ผส.).

จังหวัดอำนาจเจริญ มีประชากร จำนวน ๓๗๐,๘๐๔ ในจำนวนนี้ เป็นประชากรที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๕๗,๒๔๒ คิดเป็น ร้อยละ ๑๕.๑๒ (ข้อมูลประชากรกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย สืบค้นวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒) อำเภอเมืองอำนาจเจริญ มีประชากรจำนวน ๓๗,๗๐๒ ในจำนวนนี้ เป็นประชากรที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๕,๙๖๘ คิดเป็น ร้อยละ ๑๕.๘๓ เขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก มีประชากร ๓,๘๙๗ คน ในจำนวนนี้ เป็นประชากรที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปจำนวน ๔๔๙ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕๒ ในจำนวนนี้มีผู้สูงอายุที่เป็นผู้ป่วยติดบ้าน ติดเตียงทั้งหมด ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๘ (HDC จังหวัดอำนาจเจริญ. ข้อมูลประชากร ณ วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑.)

ผู้สูงอายุที่ติดบ้าน ติดเตียง มีจำเป็นที่ต้องมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และภาวะแทรกซ้อน การที่ผู้ดูแลผู้สูงอายุมีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ต้องให้การดูแลผู้สูงอายุกลุ่มดังกล่าวอยู่ตลอดเวลา อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อระดับความสุขของผู้ดูแลผู้สูงอายุได้

จากปัญหาผู้สูงอายุดังกล่าว โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก จึงมีความสนใจที่จะถึงความสุขของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมสภาพจิตใจของผู้ดูแลผู้สูงอายุให้ดียิ่งขึ้นและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความสุขของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก ตำบลกุดปลาตุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

ประชากร

ประชากรของงานวิจัยนี้ คือ ผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก ตำบลกุดปลาตุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน ๓๐ คน โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก ตำบลกุดปลาตุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญจำนวน ๓๐ คน โดยใช้รูปแบบในการเก็บข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถามดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย ฉบับสั้น ๑๕ ข้อ ฉบับมาตรฐานของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พัฒนาโดยนายแพทย์อภิชัย มงคลและคณะ และมีกำหนดการดำเนินงานวิจัย ดังตารางที่ ๔

กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	ระยะเวลา (สัปดาห์)											
	๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
๑. วางแผนการดำเนินงาน	→	→										
๒. กำหนดหัวข้อวิจัย		→	→									
๓. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง			→	→	→							
๔. ปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย				→	→	→						
๕. เก็บรวบรวมข้อมูล							→	→				
๖. ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล									→	→		
๗. แปรผลและเขียนรายงานการวิจัย										→	→	
๘. พิมพ์รายงานการวิจัย											→	→

ตารางที่ ๓ แสดงกำหนดการดำเนินงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย ฉบับสั้น ๑๕ ข้อ ฉบับมาตรฐานของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พัฒนาโดยนายแพทย์อภิชัย มงคลและคณะ โดยประเมินเหตุการณ์ อากาาร ความคิดเห็น ความรู้สึกของตนเอง และปัจจัยที่ทำให้สุข-ทุกข์ในระยะ ๑ เดือนที่ผ่านมา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Linkert scale)

โดยให้คะแนน คือ ข้อ ๑,๒,๔,๕,๖,๗,๙,๑๐,๑๑,๑๓,๑๔ และ๑๕ มีการให้คะแนนดังนี้คือ

ถ้าตอบไม่เลย = ๐

เล็กน้อย = ๑

มาก = ๒

และมากที่สุด = ๓
 ส่วนข้อ ๓,๘,๑๒ มีการให้คะแนนดังนี้คือ
 ถ้าตอบไม่เลย = ๓
 เล็กน้อย = ๒
 มาก = ๑
 และมากที่สุด = ๐

การกำหนดระดับความสุข มีเกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนน เป็น ๓ ระดับ คือ
 ๐-๒๖ คะแนน หมายถึง มีความสุขน้อยกว่าคนทั่วไป (Poor)
 ๒๗-๓๒ คะแนน หมายถึง มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป (Fair)
 ๓๓-๔๕ คะแนน หมายถึง มีความสุขมากกว่าคนทั่วไป (Good)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย ฉบับสั้น ๑๕ ข้อ ฉบับมาตรฐานของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พัฒนาโดยนายแพทย์อภิชัย มงคลและคณะ มีคุณสมบัติของเครื่องมือ ดังนี้

๑. เนื่องจากเครื่องมือนี้สร้างขึ้นโดยใช้กลุ่มคนเป็นมาตรฐาน (Normative model) ในการกำหนดเกณฑ์ ปกติ (norm) เพราะยังไม่มีมาตรฐาน (gold standard) ใด ๆ ที่สามารถตรวจวินิจฉัยได้ว่าบุคคลใดมีความสุขมากน้อยเพียงใด

๒. การศึกษาความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และ ประชุมร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสุขภาพจิต เพื่อพิจารณาความตรงตามเนื้อหาที่ต้องการประเมิน จำนวน ๑๐ ครั้ง

๓. การศึกษาความตรงตามโครงสร้าง (construct validity) ศึกษาความตรงตามโครงสร้างโดยการวิเคราะห์ปัจจัย (factor analysis) และพิจารณาลดข้อคำถามโดยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า factor loading ตั้งแต่ ๐.๔๐ ขึ้นไป (ยกเว้นข้อคำถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิลงความเห็นว่าเป็นต้องมี ข้อนี้ ค่า factor loading อาจต่ำกว่า ๐.๔๐) โดยทำการศึกษาความตรงเชิงโครงสร้างถึง ๒ ครั้งในการศึกษานี้ โดยลดข้อคำถามจาก ๑๕๗ ข้อ เหลือเพียง ๘๕ ข้อ ในครั้งที่ ๑ และจาก ๘๕ ข้อ เหลือเพียง ๖๖ ข้อ (ฉบับสมบูรณ์) และ ๑๕ ข้อ (ฉบับสั้น) ในครั้งที่ ๒

๔. การศึกษาความตรงร่วมสมัย (concurrent validity) ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาความตรงร่วม สมัยโดยใช้ดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตของอัมพร โอตระกูล และคณะจำนวน ๑๒ ข้อ ทำการศึกษาควบคู่กันไปในช่วงเวลาเดียวกันผลการศึกษาพบว่าดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย ๑๕ ข้อ กับดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตของอัมพร โอตระกูล และคณะมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์อันดับของสเปียร์แมน (Spearman's correlation coefficient) เท่ากับ ๐.๔๙

๕. การศึกษาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) โดยมีค่า cronbach's alpha coefficient เท่ากับ ๐.๗๐

การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

๑. ผู้วิจัยได้นำเรียนผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒. ผู้วิจัยได้ดำเนินการในกลุ่มตัวอย่าง โดย

๒.๑ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทราบและขอความร่วมมือในการทำวิจัย

๒.๒ ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

๒.๓ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สถิติเชิงพรรณนา หาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลความสุขของผู้สูงอายุโรงเรียนผู้สูงอายุบ้านตาตใหญ่ โดยการนำข้อมูลมาคำนวณวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การแปลผลแบบสอบถามส่วนนี้

มีเกณฑ์คะแนนตามวิธีการคำนวณ โดยใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้นมีดังนี้

$$\begin{aligned}\text{จากสูตรความกว้างของแต่ละอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{31 - 0}{4} \\ &= 0.75\end{aligned}$$

การแปลผลความหมายคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาจัดระดับความสำคัญเป็น ๔ ระดับ คือ

คะแนน	ระดับความคิดเห็น
ไม่เลย	= 0 - 0.75
เล็กน้อย	= 0.76 - 1.50
มาก	= 1.51 - 2.25
มากที่สุด	= 2.26 - 3.00

ผลการศึกษา

ส่วนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปรทั้ง ๔ คือ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา ที่สำรวจในกลุ่มตัวอย่าง แสดงผลเป็นจำนวนและร้อยละ ดังรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

ตารางที่ ๔ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศชาย	๒	๖.๖๗
เพศหญิง	๒๘	๙๓.๓๓
รวม	๓๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔ พบว่า ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อศึกษาความสุขของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก ตำบลกุดปลาตุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๓๓ รองลงมาคือ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๗

๑.๒ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามช่วงอายุ

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามช่วงอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๐	๐.๐๐
๓๐-๓๙ ปี	๕	๑๖.๖๗
๔๐-๔๙ ปี	๑๗	๕๖.๖๗
๕๐ ปีขึ้นไป	๘	๒๖.๖๗
รวม	๓๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๕ พบว่า ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อศึกษาความสุขของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก ตำบลกุดปลาตุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คน ส่วนใหญ่มีอายุ ๔๐-๔๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๖๗ รองลงมาคือ อายุ ๕๐ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖๗ และอายุ ๓๐-๓๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๗ และไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี

๑.๓ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพสมรส

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	๕	๑๖.๖๗
สมรส	๒๒	๗๓.๓๓
หย่า	๒	๖.๖๗
หม้าย	๑	๓.๓๓
รวม	๓๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๖ พบว่า ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อศึกษาความสุขของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก ตำบลกุดปลาตุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คน ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส สมรส คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๓๓ รองลงมาคือ สถานภาพสมรส โสด คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๗ และสถานภาพสมรส หย่า คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๗

๑.๔ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ ๗ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	๑	๓.๓๓
ประถมศึกษา	๒	๖.๖๗
มัธยมศึกษา	๙	๓๐.๐๐
สูงกว่ามัธยมศึกษา	๑๘	๖๐.๐๐
รวม	๓๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๗ พบว่า ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อศึกษาความสุขของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก ตำบลกุดปลาตุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คน ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๐ รองลงมาคือ มัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๐ และประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๗

ส่วนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความสุขตามดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย จำนวน ๑๕ ข้อ ของความสุขของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กุดปลาตุก ตำบลกุดปลาตุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

ตารางที่ ๘ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสุขของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก ตำบลกุดปลาตุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

ข้อ	คำถามดัชนีชี้วัดความสุข	ค่าเฉลี่ย ความสุข ร้อยละ	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ ความสุข
๑	ท่านรู้สึกว่าคุณชีวิตมีความสุข	๘๐.๐๐	๒.๔๐	๐.๖๗	มากที่สุด
๒	ท่านรู้สึกภูมิใจในตนเอง	๘๔.๔๔	๒.๕๓	๐.๕๗	มากที่สุด
๓	ท่านต้องไปรับการรักษาพยาบาลเสมอๆเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและทำงานได้	๗๑.๑๑	๒.๑๓	๐.๗๓	มาก
๔	ท่านพึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของท่าน	๘๓.๓๓	๒.๕๐	๐.๕๗	มากที่สุด
๕	ท่านมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน	๘๓.๓๓	๒.๕๐	๐.๕๗	มากที่สุด
๖	ท่านรู้สึกประสบความสำเร็จและมีความก้าวหน้าในชีวิต	๗๕.๕๖	๒.๒๗	๐.๕๒	มากที่สุด
๗	ท่านมั่นใจที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิต	๖๖.๖๗	๒.๐๐	๐.๘๓	มาก
๘	ถ้าสิ่งต่างๆไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ท่านจะรู้สึกหงุดหงิด	๔๐.๐๐	๑.๒๐	๐.๔๘	เล็กน้อย
๙	ท่านสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่างๆได้ด้วยตัวท่านเอง	๘๕.๕๖	๒.๕๗	๐.๕๗	มากที่สุด
๑๐	ท่านรู้สึกเป็นสุขในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหา	๘๐.๐๐	๒.๔๐	๐.๖๒	มากที่สุด
๑๑	ท่านมีความสุขกับการริเริ่มงานใหม่ๆและมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จ	๘๐.๐๐	๒.๔๐	๐.๖๗	มากที่สุด
๑๒	ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านไร้ค่า ไม่มีประโยชน์	๒.๒๒	๐.๐๗	๐.๒๕	ไม่เลย
๑๓	ท่านมีเพื่อนหรือญาติพี่น้องคอยช่วยเหลือท่านในยามที่ท่านต้องการ	๘๒.๒๒	๒.๔๗	๐.๕๗	มากที่สุด
๑๔	ท่านมั่นใจว่าชุมชนที่ท่านอยู่อาศัยมีความปลอดภัยต่อท่าน	๘๒.๒๒	๒.๔๗	๐.๕๑	มากที่สุด
๑๕	ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียด	๖๕.๕๖	๑.๙๗	๐.๖๗	มาก
โดยรวม		๗๐.๘๑	๒.๑๒	๐.๕๙	มาก

จากตารางที่ ๘ พบว่าระดับความสุขของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก ตำบลกุดปลาตุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยความสุข ร้อยละ ๗๐.๘๑ ($\bar{X}$ = ๒.๑๒, S.D. = ๐.๕๙) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความสุขทางด้านความสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่างๆได้ด้วยตนเอง มีค่าสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ ๘๕.๕๖ ($\bar{X}$ = ๒.๕๗, S.D. = ๐.๕๗) รองลงมาคือความสุขทางรูปร่างหน้าตาและการมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ ๘๓.๓๓ ($\bar{X}$ = ๒.๕๐, S.D. = ๐.๕๗)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้รูปแบบในการเก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสุขของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก ตำบลกุดปลาตุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก ตำบลกุดปลาตุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน ๓๐ คน ระหว่างวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ส่วนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ส่วนที่ ๒ แบบสอบถามความสุขตามดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย จำนวน ๑๕ ข้อ ผู้วิจัยได้ดัดแปลงจากแบบสอบถามดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย ฉบับสั้น ๑๕ ข้อ ฉบับมาตรฐานของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พัฒนาโดยนายแพทย์อภิชัย มงคลและคณะ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๓ ท่าน ซึ่งเป็นพยาบาลวิชาชีพชำนาญการทั้ง ๓ ท่าน จากนั้นนำมาคำนวณดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content validity Index) และปรับปรุงความถูกต้องของภาษาตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ค่าความตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิและดัชนีความตรงของเนื้อหา เท่ากับ ๐.๘๗ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้ สถิติเชิงพรรณนา หาค่าเฉลี่ย ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การศึกษาครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๙๓.๓๓ กลุ่มอายุที่พบมากที่สุดคือ มีอายุระหว่าง ๔๐-๔๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๖๗ มีสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๓๓ และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจบการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๐

จากการศึกษาระดับความสุขพบว่าพบวาระดับความสุขของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก ตำบลกุดปลาตุก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยความสุข ร้อยละ ๗๐.๘๑ ($\bar{X} = ๒.๑๒$, S.D. = ๐.๕๙) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความสุขทางด้านความสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่างๆได้ด้วยตนเอง มีค่าสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ ๘๕.๕๖ ($\bar{X} = ๒.๕๗$, S.D. = ๐.๕๗) รองลงมาคือ ความสุขทางรูปร่างหน้าตาและการมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ ๘๓.๓๓ ($\bar{X} = ๒.๕๐$, S.D. = ๐.๕๗) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

๑. การที่ผู้ดูแลผู้สูงอายุต้องให้การดูแล และอยู่กับผู้สูงอายุเป็นเวลานานอาจทำให้เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้ผู้ดูแลผู้สูงอายุได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆทางสังคม เพื่อให้เกิดความผ่อนคลาย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ติดเตียง ควรนำไปศึกษากับกลุ่มอื่นด้วย เช่น ผู้ดูแลกลุ่มผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม
กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณนายเทอดชัย ทองอุ่น ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก และเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดปลาตุก ทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือจนทำให้ งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ๒๕๕๓. อ้างใน สุภาวดี พุฒิหน้อย (๒๕๔๐) ผู้สูงอายุ

และกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ เขียนลงใน วารสารกิจกรรมบำบัด ค้นเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙

จาก <https://www.gotoknow.org/posts/๕๕๑๑๒๖>.

จงจิต เลิศวิบูลย์มงคล. (๒๕๔๖). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การได้รับการสร้างเสริมพลังอำนาจ

ในงานแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ. วิทยานิพนธ์
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นายแพทย์บรรลุ ศิริพานิชและคณะ(๒๕๕๙).สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. ๒๕๕๘. กรุงเทพฯ: มูลนิธิ
สถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย(มส.ผส.).

พินิจ รัตนกุล. (๒๕๔๗). สวดมนต์ สมาธิ วิปัสสนา รักษาโรคได้ (พิมพ์ครั้งที่ ๓). นนทบุรี.เพชรรุ่งการ
พิมพ์.

พุทธทาสภิกขุ. (๒๕๔๕). คู่มือมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา.

วีเรือน แก้วกวางาล, ๒๕๔๐อ้างใน สุภาวดี พุฒิหน้อย (๒๕๔๐)ผู้สูงอายุและกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ
เขียนลง

ใน วารสารกิจกรรมบำบัด.ค้นเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ จาก

<https://www.gotoknow.org/posts/๕๕๑๑๒๖>.

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, ๒๕๔๒อ้างใน สุภาวดี พุฒิหน้อย (๒๕๔๐)ผู้สูงอายุและกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ
เขียนลง

ใน วารสารกิจกรรมบำบัด.ค้นเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ จาก

<https://www.gotoknow.org/posts/๕๕๑๑๒๖>.

สมพร รุ่งเรืองกลกิจ และคนอื่นๆ. (๒๕๔๖). สุขภาพจิตตามการรับรู้ของคน.

สุทธิชัย จิตะพันธ์กุล, ๒๕๔๒ และสุภาวดี พุฒิหน้อยและคณะ, ๒๕๔๗อ้างใน สุภาวดี พุฒิหน้อย

(๒๕๔๐)ผู้สูงอายุและกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ เขียนลงใน วารสารกิจกรรมบำบัด. ค้นเมื่อวันที่

ธันวาคม ๒๕๕๙ จาก <https://www.gotoknow.org/posts/๕๕๑๑๒๖>.
อภิชัย มงคล และคนอื่นๆ. (๒๕๕๔ข). รายงานวิจัยการศึกษาดัชนีชี้วัดความสุขของคนไทย. ขอนแก่น: โรงพิมพ์พระธรรมขันธ์.
อภิชัย มงคล และคนอื่นๆ. (๒๕๕๗). รายงานวิจัยการพัฒนาและทดสอบดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตของคนไทย ฉบับใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ ๒). ขอนแก่น: โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์.
อภิชัย มงคล, วัชณี หัตถพนม, ภัศรา เศษฐ์โชติศักดิ์ และคณะ “การศึกษาดัชนีชี้วัดสุขภาพจิต คนไทย.” การสัมมนาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 15. (22 – 24 พฤษภาคม 2545) นนทบุรี : กองระดับวิชา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2545.
อัมพร โอตระกูล. (๒๕๓๘). สุขภาพจิต. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิทย์พัฒน์.
(ดัดแปลง): อนามัยผู้สูงอายุ สำนักส่งเสริมสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๕๖.อ้างใน สุภาวดี พุฒิน้อย (๒๕๕๐)เขียนลงใน วารสารกิจกรรมบำบัด.ค้นเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ จาก <https://www.gotoknow.org/posts/๕๕๑๑๒๖>.
HDC จังหวัดอำนาจเจริญ. ข้อมูลประชากร ค้นเมื่อ วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๙.